

touto obranou nezabýval. Nelze proto již z formálních důvodů na tuto námitku stížnosti při přezkoumávání rozsudku s hlediska čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. bráti zřetel. Ostatně bylo povinností starosty, by se osobně přesvědčil, zda se práce dějí pod dohledem stavitele, to tím spíše, ježto věděl, o jaké opravy jde. Že jeho neopatrnost v jednom případě zůstala bez následků, nemůže ho v jiném případě vyvinit. Je-li zjištěno, že obžalovaný mohl vědět, že provedení práce bez dozoru stavitele jest nebezpečné, nesměl se spokojiti pouhým udělením příkazu spoluobžalovanému M-ovi, rovněž jako nesměl se M. spokojiti pouze mechanickým splněním příkazu. Zjištěním napadeného rozsudku, že si obžalovaný byl nebezpečí opravy beze stavitelova dozoru vědom, je vyvrácena další námitka stížnosti, jež popírá subjektivní zavinění obžalovaného L-a proto, že dle Šu 56 obec. zřiz. nemusí obecní starosta usnesení obecního zastupitelstva prováděti, měl-li by starosta obecní za to, že zastupitelstvo v učiněném usnesení vystoupilo z mezí své působnosti, anebo že usnesení zastupitelstva odporuje platným zákonům. Subjektivní přesvědčení stěžovatelovo, že usnesení obecního zastupitelstva, jež dalo podnět k úrazu, odporuje platným zákonům, není ovšem zjištěno. Ale toho zde není zapotřebí, neboť stačí, když stěžovatel mohl vědět, že výkon usnesení může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí naznačené v Šu 335 tr. zák., a že se proto tomuto ustanovení přičí. To jest v tomto případě ohledně stěžovatele zjištěno a týž nese proto zodpovědnost ve smyslu Šu 335 tr. zák., jenž nevyžaduje dolosního, nýbrž pouze kulposního jednání neb opomenutí, jehož pachatel nemusí si býti vědom, možno-li mu jen přičítati k vině, že nedostatkem bedlivosti neuvědomil si nebezpečnosti svého jednání nebo opomenutí pro cizí lidskou integritu tělesnou.

Čís. 1399.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ke skutkové podstatě pletich stačí všeobecná jich způsobilost stupňovati cenu předmětu potřeby, třebaže nemohlo býti a nebylo zjištěno, že jimi ke stupňování ceny skutečně dojde.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1923, Kr I 1258/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 6. června 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Způsobilost pletich, stupňovati cenu předmětu, je pojmem, v zákoně stanoveným. Výroky, že tu jsou tato způsobilost a vědomí pachatelovo o ní, obsahují tudíž i právní hodnocení skutečností a mohou býti s hlediska zmatku čís. 9 lit. a) napadeny dokazováním, že nalézací soud posuzuje skutkový základ se stanoviska nesprávného výkladu onoho pojmu, obzvláště že pokládá v důsledku nesprávného výkladu

zákonného pojmu některou skutečnost za bezvýznamnou. Zákonně provádění dovolávaného zmatku dlužno proto shledati ve vývodech stížnosti, pokud namítá, že nalézací soud nesprávně měl za to, že je lhostejno, zda stěžovatel (jeho manželka) nezamýšleli ceny lihovin s použitím cukru, o který jde, vyráběných zvýšiti o to, oč nákupní cena cukru převýšila cenu cukru úředně stanovenou, nýbrž chtěli toto rozpjetí sleviti ze svého zisku. Nelze však námitce přiznati oprávněnost, neboť namítaná okolnost není právně závažnou. Zákon o válečné lichvě směřuje k tomu, by spotřebitelstvu dostalo se předmětů potřeby za ceny přiměřené, t. j. za ceny, které převyšují výrobní náklady jen o tolik, kolik jest na režijních nákladech a mírném zisku překupníků zapotřebí, děje-li se převod zboží z výroby do spotřeby způsobem hospodářsky nutným aneb alespoň účelným. Přímému uplatňování cen takto nepřiměřených vůči spotřebitelstvu čelí ustanovení §§ 6, 7, 8, 9 a 10 lich. zákona. Jiná ustanovení zákona čelí proti nebezpečí, že by mohlo k takovému (přímému) uplatňování cen nepřiměřených dojíti, zákazem jednání různého druhu, která, jak zákon předpokládá, způsobují, umožňují neb usnadňují, že v konečných, na spotřebitelstvu požadovaných cenách budou uplatňovány ještě jiné než zmíněné, zákonem výhradně respektované složky. Nebezpečí takového bezprávného zvyšování cen jest zejména spojeno s tím, že se se zbožím nakládá způsobem nekalým, řádnému obchodu cizím, který dává těžiti osobám při řádném přechodu z výroby do spotřeby zbytečným. Výsledkem a výrazem této úvahy jest ustanovení §u 11 čís. 4 zmíněného zákona. Jelikož důvodem jeho je takto pouhé nebezpečí, že cena předmětu potřeby neutvoří se způsobem, jež v zájmu spotřebitelstva zákon požaduje, je s hlediska §u 11 čís. 4 lhostejno, zda účinek z pletichářského jednání hrozící, jež zákon hledí zameziti, skutečně nastal čili nic, ba je lhostejno, je-li uskutečnění zákonem obávaného a potíraného bezprávného zdražování více méně pravděpodobno dle zvláštních okolností případu. Rozhodným jest jen, zda jsou pletichy takové povahy, že jest se obávati, že mohou účinkovati na cenu předmětu ve směru vzestupném. Stačí proto, že pletichy jsou dle všeobecné své povahy způsobilé, stupňovati cenu předmětu potřeby, třebaže ve skutečnosti ke stupňování pro zvláštní okolnosti případu nedojde. Po této stránce nemůže však býti pochybnosti o tom, že nákup suroviny v pokoutním obchodě živnostníkem, ji zpracujícím, za ceny vyšší než jsou pro tuto surovinu stanoveny v řádném obchodě, jest všeobecně způsobilým působiti na cenu výrobků živnostníkůvých ve směru bezprávného zvýšení. Vždyť z povahy živností a obchodu plyne, že živnostník i obchodník domáhají se v cenách výrobků (zboží) při nejmenším vedle obvyklého zisku též náhrady všech svých pořizovacích a režijních nákladů, tudíž i celé nákupní ceny používaných surovin. Na této všeobecné způsobilosti pletichářského opatření surovin nemění ničeho případná ochota pachatelova, prodati výrobky beze zhoršení kvality jejich za tytéž ceny, za které se prodávají výrobky, při jejichž výrobě použito suroviny řádnou cestou za nižší cenu opatřené, a spokojiti se s menším než obvyklým ziskem. Není tu záruky, že pachatel tuto ochotu osvědčí po celou dobu, po kterou k výrobě používá

suroviny pokoutně opatřené a tyto výrobky prodává. Trvá naopak i na dále nebezpečí zákonem potírané, že pachatel dříve nebo později uplatní ve svých prodejních cenách vedle celého, jinak obvyklého (mírného) zisku také zvýšenou cenu suroviny buď přímým zvýšením prodejních cen samotných anebo — ku kteréžto eventualitě vhodně poukazuje napažený rozsudek, — částečným snižováním alkoholických stupňů lihoviny na úkor kvality výrobků. Nelze proto shledati právně pochybeným stanovisko nalézacího soudu, že stačí všeobecná způsobilost pletich stěžovatelových, stupňovati cenu předmětu potřeby, třebaže nemohlo býti zjištěno a nebylo zjištěno, že jimi ke stupňování ceny stěžovatelem skutečně dojde.

Čís. 1400.

Pachatel zodpovídá i za opilství (§ 523 tr. zák.), do něhož se připravil pouhou lehkomyšlností.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1922, Kr I 1290/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 6. listopadu 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem dle §u 523 tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, že obžalovaný byl neprávem uznán vinným přestupkem §u 523 tr. zák., poněvadž prý tento přestupek předpokládá opilství zaviněné, totiž takové, ve které pachatel připravil se hrubým kulposním zaviněním a ne pouhou lehkomyšlností, a neznaje až dosud účinků požívání alkoholových nápojů na svou vlastní fysickou a nervovou soustavu. Stížnost je na omylu. Dle §u 2 písm. c) tr. zák. nepřičítá se jednání neb opomenutí jako zločin, byl-li čin spáchán v úplné opilosti, která byla přivoděna bez zločinného záměru. Než již v tomto zákonném ustanovení jsou citovány §§ 236 a 523 tr. zák., z nichž ono stanoví, že, ač na jednání, která jsou jinak zločinem, nelze, byla-li provedena v nahodilé opilosti, přihlížeti jako na zločin, přece se v tomto případě opilost tresce jako přestupek (§ 523 tr. zák.). Definice tohoto přestupku dovolává se pak v §u 523 tr. zák. výslovně opět ustanovení §u 236 tr. zák. Dle toho je nepochybno, že skutková podstata přestupku dle §u 523 tr. zák. jest splněna i tehdy, byl-li čin, který je jinak zločinem, spáchán v opilosti nahodilé, vyjímajíc arci takovou nahodilost, následkem které se pachatel dostal do stavu opilosti vůbec a bez vlastního zavinění (na př. nahodilým vypitím jistého množství alkoholického nápoje v mylném přesvědčení, že jest to nápoj prostý alkoholu). Z toho plyne, že pachatel zodpovídá i za opilství, ve které se připravil nejen hrubým kulposním zaviněním, ale i následkem pouhé lehkomyšlnosti, poněvadž i tuto dlužno považovati za zavinění, byť i rázu lehčího.